

JP „ZAVOD ZA UDŽBENIKE“, BEOGRAD

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2015. GODINU**

JP „Zavod za udžbenike“

11000 Beograd

Obilićev venac 5

Pravna forma:Javno preduzeće

PIB:SR 104715502

Šifra delatnosti:22110

M.B. 20216255

Delatnost preduzeća: Izdavačka delatnost

Poslovna banka: 160-14094-86 Banka intesa

Poslovna banka: 205-1031-02 Komercijalna banka

1. OSNOVNI PODACI O PREDUZEĆU

Javno preduzeće Zavod za udžbenike, Beograd, formiran je na osnovu Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima, kojeg je proglašila Narodna skupština Republike Srbije dana 14. aprila 1993. godine. Zavod za udžbenike je upisan u Agenciju za privredne subjekte Republike Srbije BD 181642/2006. od 13.11.2006.

Delatnost Zavoda za udžbenike je pripremanje i izdavanje udžbenika i drugih nastavnih sredstava i publikacija za osnovnu i srednju školu u Republici Srbiji, kao i publikacija kojima se obezbeđuje neophodne informacije od značaja za ostvarivanje nastavnih planova i programa i drugih pitanja iz područja obrazovanja i vaspitanja.

Zavod za udžbenike može obavljati i druge delatnosti u skladu sa zakonom i statutom, pod uslovom da se time ne ometa obavljanje osnovne delatnosti.

Zavod za udžbenike je saglasno kriterijumima iz Zakona o računovodstvu i reviziji razvrstano u VELIKA pravna lica.

Sredstva Zavoda za udžbenike su u državnoj svojini.

Sedište Zavoda za udžbenike je u Beogradu, ul.Obilićev venac br.5

Zavod za udžbenike je u 2015. godini zapošljavao (prosečan broj zaposlenih po osnovu stanja krajem meseca) 260 radnika (2014. godina 263 radnika).

Na osnovu člana 21/22. Statuta JP Zavod za udžbenike i čl. 2,8,16,18. Zakona o računovodstvu i Zakona o reviziji, Nadzorni odbor JP“Zavod za udžbenike“, Beograd, usvojio je najnoviji Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama koji će se primenjivati prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2015 godinu.

Priznavanje i vrednovanje sredstava i izvora sredstava, prihoda, rashoda i rezultata vrši se u skladu sa Medjunarodnim računovodstvenim standardima, računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji kao i na osnovu usvojenih računovodstvenih politika JP“Zavod za udžbenike“, Beograd.

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa važećim propisima u Republici Srbiji zasnovanim na Zakonu o računovodstvu (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 62/13 od 24.jula 2013. godine), koji propisuje Međunarodne računovodstvene standarde, odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MRS/MSFI") kao osnovu za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja.

Rukovodstvo Zavoda procenjuje uticaj promena u MRS, novih MSFI i tumačenja standarda na finansijske izveštaje.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška i načelom stalnosti pravnog lica.

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 5/07), koji u pojedinim delovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 „Prikazivanje finansijskih izveštaja“. Sadržinu godišnjeg računa, prema propisima o računovodstvu Republike Srbije čine bilans stanja, bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu, izveštaj o tokovima gotovine, statistički aneks i napomene uz finansijske izveštaje.

Iznosi u finansijskim izveštajima iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Zavoda. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Zavod je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenilo računovodstvene politike obelodanjene u Napomenama uz finansijske izveštaje, koje su zasnovane na važećim računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji se odnose na period od 01.01.2015. godine do 31.12.2015. godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa MRS/MSFI i računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji zahteva od rukovodstva Zavoda korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih prepostavki, koje imaju efekte na iznose iskazane u finansijskim izveštajima i napomenama uz finansijske izveštaje.

Ove procene i prepostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan bilansa stanja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena, pri čemu se procene razmatraju periodično.

Najznačajnije procene odnose se na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava, utvrđivanje rezervisanja za sudske sporove i definisanje prepostavki neophodnih za aktuarski obračun naknada zaposlenima po osnovu otpremnina, i iste su obelodanjene u napomenama uz finansijske izveštaje.

3.2. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu kursne razlike

Stavke uključene u finansijske izveštaje Zavoda odmeravaju se korišćenjem valute primarnog ekonomskog okruženja u kome Zavod posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazuju se u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Zavoda.

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan bilansa stanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog srednjeg deviznog kursa Narodne banke Srbije važećim na taj dan.

Poslovne promene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećim na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u bilansu uspeha, kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primenom ugovorenog kursa, takođe se iskazuju kao deo finansijskih prihoda, odnosno finansijskih rashoda.

3.3. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski izveštaji Zavoda za 2014.godinu, koji su bili predmet revizije.

Napominjemo da je Društvo tokom 2015. godine ustanovilo materijalno značajne greške iz ranijih godina i shodno tome je izvršilo korekciju uporednih podataka za 2014. godinu.

3.4. Poslovni prihodi

Prihodi od prodaje su iskazani u iznosu fakturisane realizacije, tj. izvršene prodaje do kraja obračunskog perioda, pod uslovom da je sa tim danom nastao dužničko - poverilački odnos i da je ispostavljena fakturna. Prihod se meri po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovackih popusta i količinskih rabata koje Zavod odobri. Razlika između poštene vrednosti i nominalnog iznosa naknade priznaje se kao prihod od kamate.

Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- /a/ Zavod je preneo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- /b/ rukovodstvo Zavoda ne zadržava niti upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom, niti kontrolu nad prodatim proizvodima i robom;
- /c/ kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- /d/ kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomskog korista u Zavodu i
- /e/ kad se troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihodi od usluga iskazani su srazmerno stepenu završenosti usluge na dan bilansiranja.

3.5. Poslovni rashodi

Ukupne poslovne rashode čine: nabavna vrednost prodane robe; troškovi materijala; troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi; troškovi amortizacije i rezervisanja; troškovi proizvodnih usluga; i nematerijalni troškovi.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- /a/ rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- /b/ rashodi se priznaju na osnovu neposredne povezanosti rashoda sa prihodima (načelo uzročnosti);
- /c/ kada se očekuje da će ekonomski koristi pricinjati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka sistemske i razumne alokacije;
- /d/ rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomski koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomski koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- /e/ rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

Nabavna vrednost prodane robe na veliko utvrđuje se u visini prodajne vrednosti robe na veliko, umanjene za iznos utvrđene razlike u ceni i ukalkulisanog PDV sadržanih u vrednosti prodane robe na veliko.

Nabavna vrednost prodane robe na malo utvrđuje se u visini prihoda od prodane robe, umanjenih za iznos utvrđene razlike u ceni, kao i za iznos ukalkulisanog PDV, sadržanih u vrednosti prodane robe na malo.

3.6. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju: prihode i rashode od kamata (nezavisno od toga da li su dospeli i da li se plaćaju ili pripisuju iznosu potraživanja ili obaveze na dan bilansiranja); prihode i rashode od kursnih razlika; prihode i rashode iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima; i ostale finansijske prihode i rashode.

3.7. Dobici i gubici

Dobici predstavljaju povećanje ekonomске koristi, a obuhvataju prihode koji se javljaju u slučaju prodaje stalne imovine po vrednosti većoj od njihove knjigovodstvene vrednosti, zatim nerealizovane dobitke po osnovu prodaje tržišnih hartija od vrednosti (u slučaju kada se vrednovanje hartija od vrednosti vrši po njihovim tržišnim vrednostima), kao i dobitke koji nastaju pri povećanju knjigovodstvene vrednosti stalne imovine usled prestanka delovanja uslova za smanjenje njihove vrednosti.

Gubici nastaju po osnovu prodaje imovine po cenama nižim od njene knjigovodstvene vrednosti, zatim po osnovu rashodovanja neotpisanih osnovnih sredstava, po osnovu šteta koje se mogu u celini ili delimično nadoknaditi od osiguravajućih društava, po osnovu primene principa impariteta (umanjenje vrednosti imovine).

3.8. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalno ulaganje je određivo nemonetarno sredstvo bez fizičkog sadržaja:

- koje služi za proizvodnju ili isporuku robe ili usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koristi u administrativne svrhe;
- koje društvo kontroliše kao rezultat prošlih događaja; i
- od kojeg se очekuje priliv budućih ekonomskih koristi.

Nematerijalna ulaganja čine: ulaganja u razvoj; koncesije, patenti, licence i slična prava; ostala nematerijalna ulaganja; nematerijalna ulaganja u pripremi i avansi za nematerijalna ulaganja.

Nabavka nematerijalnih ulaganja u toku godine evidentira se po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost uvećana za sve zavisne troškove nabavke i sve troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti. Cenu koštanja nematerijalnih ulaganja proizvedenih u sopstvenoj režiji čine direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi, koji se odnose na to ulaganje.

Na dan svakog bilansa stanja Zavod procenjuje da li postoji neka indicija o tome da je sredstvo možda obezvređeno. Ukoliko takva indicija postoji, Zavod procenjuje iznos sredstva koji može da se povrati. Ako je nadoknadiva vrednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrednosti knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivu vrednost i istovremeno se smanjuju prethodno formirane revalorizacione rezerve po osnovu tog sredstva. Ako nisu formirane revalorizacione rezerve po osnovu sredstva čija je vrednost umanjena ili su iskorišćene za druge svrhe, za iznos gubitka od umanjenja vrednosti priznaje se rashod perioda.

Ako na dan bilansa stanja postoje nagoveštaji da prethodno priznat gubitak od umanjenja vrednosti ne postoji ili je umanjen, vrši se procena nadoknade vrednosti tog sredstva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznat u prethodnim godinama priznaje se kao prihod, u slučaju da je primjenjen osnovni postupak vrednovanja nematerijalnih ulaganja, odnosno kao povećanje revalorizacione rezerve ukoliko je primjenjen alternativni postupak vrednovanja nematerijalnih ulaganja, a knjigovodstvena vrednost ove imovine se povećava do nadoknade vrednosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznata nematerijalna ulaganja, pripisuje se iskazanom iznosu tog sredstva, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa tog sredstva.

Zavod priznaje u knjigovodstvenu vrednost nematerijalnog ulaganja, troškove zamene nekih delova tih stavki, u momentu kada ti troškovi nastanu i kada su zadovoljeni kriterijumi priznavanja iz MRS 38 – „Nematerijalna imovina“, (paragraf 21).

Svaki drugi naknadni izdatak priznaje se kao rashod u periodu u kome je nastao.

Nematerijalna ulaganja prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povućeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomске koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

3.9.Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva:

- koja Zavod drži za upotrebu u proizvodnji ili isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe;
- za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda; i
- čija je pojedinačna nabavna cena u vreme nabavke veća od prosečne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme u toku godine evidentiraju se po nabavnoj vrednosti.

Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost nabavljenih sredstava uvećana za sve zavisne troškove nabavke i sve troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti. Cenu koštanja navedenih sredstava proizvedenih u sopstvenoj režiji čine direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi, koji se odnose na to ulaganje..

Nakon što se priznaju kao sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema, iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka zbog obezvredjenja.

Na dan svakog bilansa stanja Zavod procenjuje da li postoji neka indicija o tome da je sredstvo možda obezvredjeno. Ukoliko takva indicija postoji, Zavod procenjuje iznos sredstva koji može da se povrati. Ako je nadoknadiva vrednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrednosti knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivu vrednost i istovremeno se smanjuju prethodno formirane revalorizacione rezerve po osnovu tog sredstva. Ako nisu formirane revalorizacione rezerve po osnovu sredstva čija je vrednost umanjena ili su iskorišćene za druge svrhe, za iznos gubitka od umanjenja vrednosti priznaje se rashod perioda.

Ako na dan bilansa stanja postoje nagoveštaji da prethodno priznat gubitak od umanjenja vrednosti ne postoji ili je umanjen, vrši se procena nadoknade vrednosti tog sredstva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznat u prethodnim godinama priznaje se kao prihod, u slučaju da je primenjen osnovni postupak vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme, odnosno kao povećanje revalorizacione rezerve ukoliko je primenjen alternativni postupak vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme, a knjigovodstvena vrednost se povećava do nadoknade vrednosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznate nekretnine, postrojenja i opremu pripisuje se iskazanom iznosu tog sredstva, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa tog sredstva.

Zavod priznaje u knjigovodstvenu vrednost neke nekretnine, postrojenja i opreme, troškove zamene nekih delova tih stavki, u momentu kada ti troškovi nastanu i kada su zadovoljeni kriterijumi priznavanja iz MRS 16 – „Nekretnine, postrojenja i oprema“, (paragraf 7).

Svaki drugi naknadni izdatak priznaje se kao rashod u periodu u kome je nastao.

Nekretnine, postrojenja i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povućeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomске koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

3.10. Amortizacija

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je sredstvo stavljen u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procjenjenog korisnog veka upotrebe sredstava.

Osnovica za obračun amortizacije sredstva je nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost i iznos obezvređenja.

Preostala vrednost je neto iznos koji društvo očekuje da će dobiti za sredstvo na kraju njegovog korisnog veka trajanja, po odbitku očekivanih troškova otuđenja.

Korisni vek trajanja, odnosno amortizacione stope, preispisuju se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

Metod obračuna amortizacije koji se primjenjuje preispisuje se periodično i ukoliko je došlo do značajne promene u očekivanom obrascu trošenja ekonomskih koristi od tih sredstava, metod se menja tako da odražava taj izmenjeni način. Kada je takva promena metoda obračuna amortizacije neophodna, onda se ona računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene, a obračunati troškovi amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

Amortizacione stope, utvrđene na osnovu procjenjenog korisnog veka upotrebe (bez utvrđivanja rezidualnog ostatka) su:

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina i opreme, date su u sledećem pregledu:

	2015	2014
Građevinski objekti	1.3%	1.3%
Montažni građevinski objekti	5.0-16.5%	5.0-16.5%
Računari i pripadajuća oprema	20.0%	20.0%
Oprema	5.0-20.0%	5.0-20.0%
Vozila	12.5-15.5%	12.5-15.5%

Primjene stope za amortizaciju nematerijalnih ulaganja su sledeće:

	2015	2014
Nematerijalna ulaganja	20.0%	20.0%

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima .

3.11. Zalihe

Zalihe robe i materijala se mere po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čine svi troškovi nabavke za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Troškovi nabavke zaliha obuhvataju kupovnu cenu, uvozne dažbine i druge obaveze (osim onih koje Zavod može naknadno da povrati od poreskih vlasti), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci. Popusti, rabati i druge slične stavke se oduzimaju pri utvrđivanju troškova nabavke. Kursne razlike nastale od dana preuzimanja zaliha do dana plaćanja obaveza u stranoj valuti i troškovi kamata nisu uključeni u trošak nabavke.

Izlaz zaliha materijala i robe se evidentira metodom prosečne ponderisane cene.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda se mere po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Cenu koštanja čine svi troškovi konverzije i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje, odnosno:

- troškovi direktnog rada;
- troškovi direktnog materijala i
- indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

U vrednost zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda ne ulaze, već predstavljaju rashod perioda:

- neuobičajeno veliko rasipanje materijala, radne snage ili drugi troškovi proizvodnje;
- troškovi skladištenja, osim ako ti troškovi nisu neophodni u procesu proizvodnje pre naredne faze proizvodnje;
- režijski troškovi administracije koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnje mesto i u sadašnje stanje; i
- troškovi prodaje.

Neto prodajna vrednost predstavlja procenjenu prodajnu vrednost, umanjenu za procenjene troškove prodaje i procenjene troškove dovršenja (kod nedovršene proizvodnje). Ukoliko je neto prodajna vrednost zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda niža od njihove cene koštanja, vrši se delimičan otpis do neto prodajne vrednosti.

Terećnjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

Zalihe usluga čine direktni troškovi i indirektni troškovi nastali u vezi sa pružanjem usluga. Direktni troškovi usluga su direktni troškovi rada osoblja koje direktno učestvuje u pružanju usluga, direktni troškovi materijala i ostali direktni troškovi, kao što je angažovanje spoljnih eksperata i slično. Indirektni troškovi usluga su troškovi pomoćnog materijala, energije utrošene za pružanje usluge, amortizacija i održavanje opreme koja se koristi prilikom pružanja usluge i sl.

Zalihe robe u maloprodaji iskazuju se po prodajnoj ceni u toku godine. Na kraju obračunskog perioda vrši se svodenje vrednosti zaliha na nabavnu vrednost putem alokacije realizovane razlike u ceni i poreza na dodatu vrednost, obračunatih na prosečnoj osnovi, na vrednost zaliha u stanju na kraju godine i nabavnu vrednost prodate robe.

Na zalihamama gotovih proizvoda postoje izdanja od 2000. godine, čija prodaja ide usporeno. U 2012. godini postoji tendencija njihovog značajnog opadanja nastalog usled otpisa, rashoda i ubrzane prodaje.

Gotovi proizvodi imaju usporen obrt i treba utvrditi o kojim se zalihamama radi i usled čega ne mogu biti prodate, kao i utvrditi starosnu analizu knjiga i udžbenika i ako treba izvršiti njihov otpis.

3.12. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca – zavisnih i drugih povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema važećem srednjem kursu NBS, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Kratkoročni finansijski plasmani koji se ne drže radi trgovanja mere se po amortizovanoj vrednosti, ne uzimajući u obzir nameru Zavoda da ih drže do dospeća.

Ukoliko postoji verovatnoća da Zavod neće biti u stanju da naplati sve dospele iznose (glavnicu i kamatu) prema ugovornim uslovima za date kredite, potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospeća koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti, nastao je gubitak zbog obezvređivanja ili nenaplaćenih potraživanja.

Otpis kratkoročnih potaživanja i plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativnosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana, otpis, u celini ili delimično, vrši direktnim otpisivanjem.

Verovatnoća nemogućnosti naplate utvrđuje se u svakom konkretnom slučaju na osnovu dokumentovanih razloga (stečaj, odnosno likvidacija dužnika, prezaduženost, otuđenje imovine, prinudno poravnjanje, vanparnično poravnjanje, zastarelost, sudska rešenje, akt upravnog organa, kao i u drugim slučajevima za koja Zavod poseduje verodostojnu dokumentaciju o nenaplativosti.)

3.13. Gotovinski instrumenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju sredstva na računima kod banaka, gotovinu u blagajni, kao i visoko likvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Zavod ima zakonsku ili ugovorenou obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Zavoda u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima, ali se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Predučeće ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima već ih obelodanjuje u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.15. Naknade zaposlenima

Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Zavod je obavezan da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Zavod ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Zakonom o radu („Službeni glasnik RS“ broj 61/05) i Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Zavod je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 mesečne bruto zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, koje pri tom ne mogu biti manje od 3 mesečne prosečne bruto zarade isplaćene u Zavodu u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Zavod otpremnine izmiruje na teret tekućih rashoda. Standard MRS 19 nije primjenjen iz sledećih razloga: troškovi dobijanja informacija o iznosu rezervisanja za otpremnine zaposlenim prilikom odlaska u penziju prevazilaze koristi od tih informacija, a trošak dobijanja te informacije iznosio bi više od troška odgovarsajućeg rezervisanja. Rukovodstvo Zavoda smatra da su troškovi otpremnina ravnomerno raspoređeni po godinama, i da nema materijalno značajnih razlika od iznosa troškova koji bi bio dobijen obračunom.

Jubilarne nagrade se isplacuju radnicima za 10,20,35 godina provedenih neprekidno na radu u Zavodu.

Učešće u dobiti zaposlenih

Zaposleni ima pravo na učešće u dobiti ostvarenoj po godišnjem računu. Učešće u raspodeli dobiti zaposleni ostvaruje srazmerno učešću njegove zarade u godišnjem fondu zarade preduzeća. Učešće u dobiti u poslovnoj godini utvrđuje se odlukom nadležnog organa i Statutom zavoda uz saglasnost osnivača.

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije. Porez na dobitak obračunat je po stopi od 15% na poresku osnovicu koja je prikazana u poreskom bilansu, nakon umanjenja za iskorišćene poreske kredite. Oporeziva osnovica uključuje dobitak iskazan u bilansu uspeha, koji je korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Zakon o porezu na dobit preduzeća obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznaje pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 50% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. Gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 10 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Trenutno važeće poreske stope na dan bilansa su korišćene za obračun iznosa odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do nivoa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobitci na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

3.17. Državna davanja

Državna davanja predstavljaju pomoć države u obliku prenosa resursa Društvu po osnovu ispunjenih izvesnih uslova u prošlosti ili budućnosti koji se odnose na poslovne aktivnosti Društva, a javljaju se u vidu: subvencija, premija, regresa, dotacija i sl. Ona isključuju one oblike državne pomoći koji se ne mogu u razumnoj meri vrednosno iskazati kao i transakcije sa državom koje se ne mogu razlikovati od uobičajenih poslovnih transakcija Društva. Državna davanja se priznaju kada postoji opravdano uverenje da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa davanjima i da će davanje biti primljeno.

Državno davanje se priznaje kao prihod tokom perioda neophodnih za sučeljavanje, na sistematskoj osnovi, sa povezanim troškovima koje treba pokriti iz tog prihoda. Za davanja povezana sa sredstvima koja se amortizuju, priznavanje prihoda se vrši u srazmeri sa troškovima amortizacije tih sredstava.

Državno davanje koje se prima kao nadoknada za nastale rashode ili gubitke ili u svrhu pružanja direktnе finansijske podrške Društву sa kojom nisu povezani budući troškovi se priznaje kao prihod perioda u kojem se prima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena) i
- rizik likvidnosti.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu, neispunjnjem svoje obaveze, prouzrokovati finansijski gubitak druge strane.

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenta, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

4.2. Tržišni rizik

Rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih cena. Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- rizika kamatne stope i
- drugih rizika od promene cene.

4.2.1. Rizik od promene kursa stranih valuta

Valutni rizik je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznog kursa.

Valutni rizik (ili rizik od kursnih promena) se javlja kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja nije funkcionalna valuta u kojoj su oni odmereni.

4.2.2. Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik od promene kamatnih stopa je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih kamatnih stopa.

Rizik od kamatne stope se javlja kod kamatonosnih finansijskih instrumenata priznatih u bilansu stanja (na primer, krediti i potraživanja i emitovani dužnički instrumenti) i kod nekih finansijskih instrumenata koji nisu priznati u bilansu stanja (na primer, nekim obavezama po kreditima).

4.2.3. Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju od rizika kamatne stope ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

Rizik od promene cena se javlja kod finansijskih instrumenata zbog promena, na primer, cena robe ili cena kapitala.

4.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća u izmirenju obaveza povezanih sa finansijskim obavezama.

5. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NAKNADNO UTVRĐENE GREŠKE

Računovodstvene politike primenjene prilikom sastavljanje finansijskih izveštaja za 2015. godinu u skladu su sa onima koje su primenjene u prethodnoj godini.

Materijalno značajnom greškom smatra se iznos koji je veći od 1,5% ostvarenog poslovnog prihoda u prethodnoj godini. Ukoliko je iznos greške niži, korekcija se sprovodi kroz bilans uspeha tekuće godine.

Materijalno značajni efekti promene računovodstvenih politika i naknadno utvrđenih grešaka se koriguju retroaktivno uz prilagođavanje uporednih podataka u finansijskim izveštajima, osim ako je to praktično neizvodljivo (tada se promena računovodstvene politike primenjuje prospективno). Svaka korekcija koja iz toga proizilazi iskazuje se kao korekcija iznosa neraspoređenog dobitka na početku perioda.

5.1.. Efekti korekcije na bilans uspeha za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2014. godine, po osnovu ispravki materijalno značajnih grešaka iz ranijih godina

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	2014.		
			Prethodno iskazano	Korekcije	Korigovano
AOP 0005	Nematerijalna ulaganja		3.055	4.720	7.775
AOP 0013	Postrojenja i oprema		20.509	47.001	67.510
AOP 0014	Investicione nekretnine		2.135	792	2.927
AOP 0015	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema		3.354	3.331	6.685
AOP 0441	Odložene poreske obaveze		2.538	2.538	0
AOP 0418	Neraspoređena dobit ranijih godina		941.899	58.352	1.000.281

Dakle, ispavkama materijlano značajnih grešaka iz ranijih godina, izvršeno je povećane neto dobiti iz ranijih godina, u ukupnom iznosu od RSD 58.352 hiljada, i to po sledećim osnovama:

- Procena korisnog veka upotrebe osnovnih sredstva, preračun amortizacije i ispravke vrednosti za ranije godine, u ukupnom iznosu od RSD 55.052 hiljada
- Procena fer vrednosti investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od RSD 792 hiljada
- Ukitanje odloženih poreskih obaveza, po osnovu ponovnog obračuna po preporukama DRI-a u iznosu od RSD 2.538 hiljada.

Uporedni podaci za 2014 godinu su prikazani kao korigovoani po gore navedenim pozicijama, u bilansu stanja.

U bilansu uspeha nisu vršene korekcije uporednih podataka, iz razloga što je to bilo tehnički neizvodljivo.

6. BILANS USPEHA

6.1 PRIHODI OD PRODAJE ROBE

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Domaće tržište		
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	456.196	554.582
Prihodi od prodaje robe	6.311	14.426
Svega	462.507	569.008
Inostrano tržište		
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	2.762	7.294
Prihodi od prodaje robe	-	-
Svega	2.762	7.294
Ukupno	465.269	576.303

6.2 PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacije i povraćaja poreskih dažbina		
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	-	-
Ukupno	101.490	-

Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacije i povraćaja poreskih dažbina u iznosu od RSD 101.490 hiljada za 2015 godinu, odnose se na prihode po osnovu ukidanja odloženih prihoda i donacija, koji su formirani na bazi zaključka Vlade Republike Srbije, kojim je odobrena prenamena sredstva u iznosu od RSD 208.185 hiljada (koje su bile iskazane u okviru ostalih kratkoročnih finansijskih obaveza), i to na:

1. Izmirivanje duga za knjige koje je JP“Zavod za udžbenike“ Beograd isporučivao školama u iznosu od RSD 27.620 hiljada
2. Izradu i štampanje nedostajućih udžbenika na jezicima nacionalnih manjina u iznosu od RSD 140.000 hiljada
3. Izradu pilot projekta „Otvoreni pristup elektronskim nastavnim sadržajima“ za učenike i nastavnike osnovnih i srednjih škola i učenike sa smetanjama u razvoju, u iznosu od RSD 40.565 hiljada

Iznos prihoda od ukidanja uslovljenih donacija u iznosu od RSD 101.490 hiljada se odnosi na pokriće pilot projekta „Otvoreni pristup elektronskim nastavnim sadržajima“ za učenike i nastavnike osnovnih i srednjih škola i učenike sa smetanjama u razvoju, u iznosu od RSD 40.565 hiljada, kao i na pokriće troškova štampanja nedostajućih udžbenika na jezicima nacionalnih manjina u iznosu od RSD 60.925 hiljada, koji su nastali najvećim delom u 2015 godini, a nešto manje u ranijim godinama, što ukupno iznosi RSD 101.490 hiljada.

6.3. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od zakupnina	547	600
Ostali poslovni prihodi	106	786
Ukupno	653	1.386

6.4.**NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE**

	2015	2014
	RSD hiljada	RSD hiljada
Nabavna vrednost prodate robe	4.615	5.030
Ukupno	4.615	5.030

6.5.**PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE**

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe za sopstvene potrebe	1.582	815
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	5.002	4.070
Ukupno	6.584	4.885

6.6.**POVEĆANJE/(SMANJENJE) VREDNOSTI ZALIHA UČINAKA**

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Nedovršena proizvodnja na dan 31. decembra	29.223	35.243
Gotovi proizvodi na dan 31. decembra	602.702	1.003.368
Minus:		
Nedovršena proizvodnja na dan 01. januara	35.243	35.139
Gotovi proizvodi na dan 01. januara	550.857	1.019.484
Ukupno	45.823	(16.012)

6.7.TROŠKOVI MATERIJALA

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troškovi materijala za izradu	10.195	2.844
Troškovi ostalog materijala	6.594	5.647
Troškovi goriva i energije	19.824	19.126
Ukupno	36.613	27.617

6.8.TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	243.284	271.746
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	43.548	50.063
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.895	6.829
Troškovi naknada po autorskim honorarima	69.868	69.688
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	13.837	19.892
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	142	352
Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	4.293	4.446
Ostali lični rashodi i naknade	16.677	32.665
Ukupno	395.544	455.681

6.9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Troškovi amortizacije i rezervisanja u iznosu od RSD 55.309 hiljada za 2015 godinu (u 2014. godini RSD 27.494. hiljada) odnose se na: amortizaciju nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i troškove rezervisanja prema sledećem pregledu:

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Amortizacija	34.896	24.693
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	19.713	2.301
Ostala dugoročna rezervisanja	700	500
Ukupno	55.309	27.494

Pod 01.01.2015 godine, u skladu sa preporukama revizora iz Državne revizorske institucije, izvršeno je preispitivanje korisnog veka upotrebe za sve stavke nematerijalne imovine, opreme i ostalih osnovnih sredstva, obzirom da je veliki deo stavki imao neto sadašnju vrednost nula, a i dalje je korišćen u poslovanju firme. Efekat je rezultirao u korekciji ispravki vrednosti osnovnih sredstva, s jedne strane, kao i u većim troškovima amortizacije, s druge strane, obzirom da se amortizacija sada ponovo obračunava na svaku pojedinačnu stavku u okviru osnovnih sredstava.

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u iznosu od RSD 19.713 hiljada za 2015 godinu se odnose na dodatna rezervisanja za otpremnine u iznosu od RSD 3.643 hiljada i na dodatna rezervisanja za jubilarne nagrade u iznosu od RSD 16.070 hiljada.

6.10. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troškovi proizvodnih usluga		
Troškovi usluga na izradi učinaka	121.984	95.285
Troškovi transportnih usluga	12.506	12.647
Troškovi usluga održavanja	7.929	14.973
Troškovi zakupnina	3.692	4.249
Troškovi sajmova	4.614	4.455
Troškovi reklame i propagande	11.497	10.092
Troškovi ostalih usluga	20.790	18.238
Svega	183.012	159.939

6.11. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troskovi neproizvodnih usluga	6.685	4.440
Troskovi reprezentacije	844	2.304
Troskovi premija osiguranja	6.885	9.839
Troskovi platnog prometa	2.129	2.215
Troskovi clanarina	1.248	1.316
Troskovi poreza	7.425	12.050
Troskovi doprinosa	-	-
Ostali nematerijalni troskovi	27.067	12.781
Svega	52.283	44.945

6.12. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Finansijski prihodi</i>	.	.
Prihodi po osnovu dividende	-	12
Prihodi od kamata	60.865	106.732
Pozitivne kursne razlike	1.747	18.563
Svega	62.612	125.307
<i>Finansijski rashodi</i>		
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	84	248
Rashodi kamata	617	1.662
Negativne kursne razlike	28	73
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	-	-
Svega	729	1.983

6.13. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	1.113	-
Viškovi	1	270
Naplaćena otpisana potrazivanja	27.620	-
Prihodi po osnovu revalorizacije stambenih kredita	943	1.040
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	381	472
Ostali nepomenuti prihodi	3.585	12.021
Prihodi od uskladivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme – procena fer vrednosti investicionih nekretnina	16	-
Prihodi od uskladivanja vrednosti dugorocnih finansijskih plasmana – stambeni krediti	10.143	-
Prihodi od uskladjivanja vrednosti zaliha.	8.969	1.108
Prihodi od uskladivanja potraživanja	-	2
Svega	52.771	14.913
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	-	2
Manjkovi i otpis zaliha	360	485
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potrazivanja	1.612	93
Ostali nepomenuti rashodi	4.512	6.708
Obezvredjenje dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti	-	4.271
Obezvredjenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	712	213.772
Svega	7.196	225.331

Naplaćena otpisana potrazivanja u iznosu od RSD 27.620 hiljada za 2015 godinu se odnose na prihode po osnovu ukidanja obaveze prema Ministarstvu, a na osnovu zaključka Vlade Republike Srbije, da se deo sredstva prenameni za izmirivanje duga za knjige koje je JP "Zavod za udžbenike" Beograd isporučivao školama u iznosu od RSD 27.620 hiljada, pri čemu su ova potraživanja u ranijim godinama u potpunosti isknjižena iz poslovnih knjiga Društva kao nenaplativa.

Prihodi od uskladivanja vrednosti dugorocnih finansijskih plasmana – stambeni krediti u iznosu od RSD 10.143 hiljada za 2015 godinu se odnose na uskladjivanje fer vrednosti stambenih kredita po obračunu fer vrednosti ovih dugoročnih plasmana sa stanjem na dan 31.12.2015 godine.

Prihodi od usklajivanja vrednosti zaliha u iznosu od RSD 8.969 hiljada za 2015 godinu se odnose na prihode od ukidanja ispravke vrednosti zaliha materijala, obzirom da je deo zaliha materijala iz ranijih godina utrošen, za koje je u ranijim godinama formirana ispravka vrednosti.

Obezvredjenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana u iznosu od RSD 213.772 hiljada u 2014 godini se odnosi na RSD 210.000 hiljada po osnovu obezvredjenja plasmana koji ostali zarobljeni kod „Univerzal banka“ ad nad kojom je pokrenut postupak stečaja i likvidacije, kao i RSD 3.772 hiljada na obezvredjenje ostalih kratkoročnih plasmana i potraživanja.

6.14. NETO DOBITAK/(GUBITAK) POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI/RASHODI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANJIH PERIODA

	2015. RSD hiljada	2014. RSD hiljada
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Prihodi od efekata promene računovodstvenih politika		
Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	2.854	7.056
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Rashodi po osnovu efekata promene računovodstvene politike		
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	(222)	(6.640)
Ukupno	2.632	416

6.15. POREZ NA DOBITAK

	2015. RSD hiljada	2014. RSD hiljada
Finansijski rezultat u bilansu uspeha (dobitak/gubitak pre oporezivanja)	2.533	(240.820)
Neto kapitalni dobici (gubici)		
Usklađivanje i korekcije rashoda u poreskom bilansu		
Usklađivanje i korekcija prihoda u poreskom bilansu		
Oporeziva dobit/gubitak	32.882	
Umanjenje za iznos gubitka iz ranijih godina		
Kapitalni dobitak		
Umanjenje za iznos kapitalnih gubitaka ranijih godina		
Poreska osnovica	32.882	
Umanjenje za iznos gubitaka iz poreskog bilansa ranijih godina	(32.882)	
Umanjenje za prihode od dividendi i udela u dobiti od rezidentnih obveznika		
Umanjena poreska osnovica (Obrazac PB)	-	-
Obračunati porez (15%)		
Umanjenje obračunatog poreza po osnovu poreskih podsticaja i oslobođanja		
POREZ NA DOBITAK (Obrazac PDP)		
Odloženi poreski rashod perioda		1.009
Odloženi poreski prihod perioda		

Obračun poreza na dobitak vrši se po stopi od 15% u skladu sa poreskim propisima. Obračunati porez se umanjuje za poreska oslobođenja po osnovu poreskih podsticaja (za zapošljavanje novih radnika, ulaganja u osnovna sredstva...).

7. BILANS STANJA

7.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Softveri i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	UKUPNO
Nabavna vrednost			
Stanje na početku godine	26.893	5.683	32.576
Nove nabavke	398		389
Otuđivanje i rashodovanje	(723)	(5.275)	(5.998)
Stanje na kraju godine	26.568	408	26.976
Ispravka vrednosti			
Stanje na početku godine	23.838	5.683	29.521
Korekcija početnog stanja	(4.676)	(44)	(4.720)
Korigovano početno stanje	19.162	5.639	
Amortizacija za 2015 godinu	3.159	18	
Otuđivanje i rashodovanje	(723)	(5.275)	
Stanje na kraju godine	21.598		
	4.970	26	4.996
Neotpisana vrednost 31.12.15.			
Neotpisana vrednost 31.12.14. - korigovana	7.731	44	7.775

Uporedni podatak za 2014 godinu na poziciji nematerijalnih ulaganja je prikazan kao korigovan, u iznosu od RSD 4.720 hiljada, iz razloga što je pod 01.01.2015 godine, u skladu sa preporukama revizora iz Državne revizorske institucije, izvršeno preispitivanje korisnog veka upotrebe za sve stavke nematerijalne imovine, opreme i ostalih osnovnih sredstva, obzirom da je veliki deo stavki imao neto sadašnju vrednost nula, a i dalje je korišćen u poslovanju firme. Efekat je rezultirao u korekciji ispravki vrednosti osnovnih sredstva, s jedne strane, kao i u povećanju nerasporedene dobiti ranijih godina, s druge strane.

7.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA, BIOLOŠKA SREDSTVA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	Zemljišta	Gradevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ostale nekretnine	U pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost							
Stanje na početku godine	105.525	829.445	224.459	2.373	15.288	-	1.177.090
Korekcija početnog stanja				554			554
Korigovano početno stanje	105.525	829.445	224.459	2.927	15.288	-	1.177.644
Nove nabavke			5.664		632		6.296
Aktiviranje							
Otuđivanje i rashodovanje			(14.695)				(14.695)
Revalorizacija – procena fer vrednosti				16			16
Ostala povećanja / smanjenja							
Stanje na kraju godine	105.525	829.445	215.428	2.943	15.920		1.169.261

Ispravka vrednosti						
Stanje na poč. godine		360.472	203.950	238	11.934	582.278
Korekcija početnog stanja			(47.002)	(238)	(3.331)	(50.572)
Korigovano početno stanje		360.472	156.948	-	8.603	526.023
Amortizacija za 2015 godinu		12.775	17.046		1.898	31.719
Otuđivanje i rashodovanje			(14.507)			(14.507)
Ostala povećanja / smanjenja						
Stanje na kraju godine		373.247	159.487	-	10.501	543.245
Neotpisana vrednost 31.12.2015.	105.525	456.198	55.941	2.943	5.419	626.026
Neotpisana vrednost 31.12.2014.	105.525	468.973	67.511	2.928	6.685	-
						651.621

Uporedni podatak za 2014 godinu na poziciji nekretnina, postrojenja i opreme je prikazan kao korigovan, u iznosu od RSD 51.126 hiljada, iz razloga što je pod 01.01.2015 godine, u skladu sa preporukama revizora iz Državne revizorske institucije, izvršeno sledeće:

- preispitivanje korisnog veka upotrebe za sve stavke nematerijalne imovine, opreme i ostalih osnovnih sredstva, obzirom da je veliki deo stavki imao neto sadašnju vrednost nula, a i dalje je korišćen u poslovanju firme, pri čemu je efekat je rezultirao u korekciji ispravki vrednosti osnovnih sredstva, s jedne strane, kao i u povećanju neraspoređene dobiti ranijih godina, s druge strane, u ukupnom iznosu od RSD 50.334 hiljada
- procena fer vrednosti investicionih nekretnina, i njihovo vrednosvanje po fer vrednosti, u iznosu od RSD 792 hiljada

U toku 2014 godine, izvršeno je izdvajanje vrednosti zemljišta od objekata, u ukupnom iznosu od RSD 105.525 hiljada. Izvršen je obračun i korekcija ispravke vrednosti za 5 godina unazad po osnovu više obračunate amortizacije, pri čemu je efekat u iznosu od RSD 6.332 hiljada evidentiran u okviru ostalih prihoda po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne.

7.3. UČEŠĆA U KAPITALU

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele društava, banaka i osiguravajućih društava.

		2015.	2014.
		RSD hiljada	RSD hiljada
Učešća u kapitalu-BETRA TRANS-Zemun		380	380
UKUPNO		380	380

7.4. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali dugoročni finansijski plasmani odnose se na:

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Ostale dugoročne plasmane	119.079	127.595
Svega	119.079	127.595
Minus: Ispravka vrednosti	(43.099)	(53.241)
Ukupno	75.980	74.354

Ostali dugoročni plasmani se odnose na stambeni zajam dat radnicima Zavoda za udžbenike za rešavanje stambenih potreba. Odluku o dodeli zajma za stambene potrebe donosi Upravni odbor Zavoda. Zajam se odobravao na rok od 40.godina, a sporazumno sa radnikom ovaj rok može biti kraći.

U skladu sa odredbama medjunarodnih računovodstvenih standarda MRS 39, izvršeno je knjiženje obezvredjenja datih stambenih kredita zaposlenih, na osnovu procene fer vrednosti stambenih kredita na dan 31.12.2014. Knjiženje obezvređenja stambenih kredita je izvršeno delom na teret tekuće godine, a većim delom na teret nerasporedjene dobiti ranijih godina, u skladu sa obračunom ovlašćenog procenitelja. Prva primene MRS 39 i obezvredjenje stambenih kredita odobrenih zaposlenima je odobrena od strane Nadzornog odbora Društva.

U 2015 godini je izvršen ponovni obračun fer vrednosti stambenih kredita, i u skladu sa obračunom je izvršeno svođenje vrednosti stambenih kredita na njihovu fer vrednost.

7.5. ZALIHE

	2015	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Materijal	35.660	47.828
Nedovršena proizvodnja	29.223	35.244
Gotovi proizvodi	1.058.380	1.003.368
Roba	15.552	14.602
Dati avansi	530	800
Svega	1.139.345	1.101.842
Minus: Ispravka vrednosti zaliha materijala	(32.532)	(41.500)
Minus: Ispravka vrednosti zaliha gotovih proizvoda	(455.678)	(452.510)
Minus: Ispravka vrednosti datih avansa	(414)	(414)
Ukupno	650.721	607.418

U 2014 godini je, na osnovu procene starosne strukture zaliha papira, a po odluci Nadzornog odbora izvršeno je obezvredjenje zaliha materijala na teret nerasporedjene dobiti u ukupnom iznosu od RSD 31.224 hiljada, s obzirom da je veliki deo zaliha materijala utrošen u % manjem od 10%. Korekcija je sprovedena na teret nerasporedjene dobiti iz ranijih godina, imajući u vidu činjenicu da su u pitanju zalihe iz ranijih godina, čije je obezvredjenje trebalo biti i izvršeno u ranijim godinama. Po tom osnovu su zalihe iskazane u po fer vrednostima u skladu sa odredbama medjunarodnog standarda MRS 2.

U 2015 godini je izvršen ponovni obračun i svođenje vrednosti zaliha papira na fer vrednost, ukidanjem ispravke vrednosti u iznosu od RSD 8.968 hiljada, obzirom da je značajan deo zaliha papira utrošen.

Uvidom u strukturu zaliha gotovih proizvoda, gledano sa aspekata njihove realizacije u periodu 2009-2013 godine, odnosno zaliha koje su u proteklih pet godina realizovane u manjem iznosu od 20%, doneta je odluka Nadzornog odbora Društva u skladu sa medjunarodnim standardom MRS 2 da se izvrši njihovo obezvredjivanje. **Na dan 31.12.2014. godine izvršeno je obezvredjenje zaliha gotovih proizvoda u ukupnom iznosu od RSD 452.510 hiljada.** U pitanju su zalihe proizvedene tokom i pre 2013. godine, a koje su prodate u % manjem od 20%. Korekcija je sprovedena na teret nerasporedjene dobiti iz ranijih godina, imajući u vidu činjenicu da su u pitanju zalihe iz ranijih godina, čije je obezvredjenje trebalo biti i izvršeno u ranijim godinama. Na taj način su zalihe gotovih proizvoda vrednovane po fer vrednostima, u skladu sa odredbama medjunarodnog standarda MRS 2.

U 2015 godini je izvršen ponovni obračun i svođenje vrednosti zaliha gotovih proizvoda na fer vrednost, efekat povećanja ispravke vrednosti zaliha gotovih proizvoda iznosi RSD 3.168 hiljada.

7.6. POTRAŽIVANJA

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci u zemlji	32.428	28.489
Kupci u inostranstvu	-	44
Minus: Ispravka vrednosti	(19.787)	(19.075)
Sveha	12.641	9.458
Potraživanja iz specifičnih poslova		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	-	-
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Druga potraživanja		
Potraživanja za kamatu	4.788	7.839
Potraživanja od zaposlenih	10.192	3.643
Potraživanja za više plaćeni porez na dobit	34.081	34.093
Potraživanja po osnovu preplacenih ostalih poreza i doprinosa	3.675	3.056
Potraživanja za poodiljsko bolovanje i bolovanje	1.586	1.463
Minus: Ispravka vrednosti	(2.050)	(2.050)
Ukupno	52.272	48.044

Društvo je izvršilo usaglašavanje salda potraživanja od kupaca u zemlji sa stanjem na dan 30.11.2015 godine. Ukupan iznos usaglašenih potraživanja od kupaca iznosi RSD 7.601 hiljada ili 26.09%, dok neusaglašenost iznosi RSD 5 hiljada ili 0,02%.

Za ostala salda kupaca u zemlji, nismo dobili odgovore na poslate IOS-e.

7.7. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Kratkoročni finansijski plasmani	2.154.602	2.218.533
Minus: Ispravka vrednosti:	(560.000)	(560.000)
Ukupno:	1.594.602	1.658.533

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju oročene depozite u bankama.

Rešenjem Privrednog suda br 11 ST19/2014, dana 03.02.2014 objavljeno je da je nad Univerzal bankom otvoren stečajni postupak . Zavod za udžbenike je u 27.02.2014 prijavio Privrednom судu svoje potraživanje , u stečajnu masu po osnovu oročenih finansijskih depozita. Na osnovu odredbi MRS 39 izvršena je ispravka vrednosti preko računa ispravke u iznosu od 560.000.000.,00 dinara, što predstavlja iznos oročenih depozita kod Univerzal banke sa stanjem 31.12.2015.

Za sada nemamo saznanja o eventualnom procentu naplativosti potraživanja iz stečajne mase.

7.8. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Hartija od vrednosti		
Tekući računi	99.659	188.451
Blagajna	2.390	1.670
Ostalo	1.718	-5.985
Devizni račun	97.529	92.868
Akreditiv	274	80

Ispravka potraživanja	(3.534)	(3.534)
Ukupno	198.036	280.618

Depozit po vidjenju u iznosu od 3.534.226,95 dinara kod Univerzal banke je takođe prijavljen u stečajnu masu. Izvršen je indirektni otpis potraživanja na ispravci vrednosti u celini.

7.9. POREZ NA DODATU VREDNOST I AVR

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Porez na dodatu vrednost		
Potraživanja za više plaćen porez na dodatu vrednost	4.320	3.722
Ukupno	4.320	3.722
Aktivna vremenska razgraničenja		
Unapred plaćeni troškovi	1.988	1.166
Razgraničeni porez na dod.vrednost	-	-
Ukupno	1.988	1.166

7.10. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Odložene poreske obaveze	(9.661)	(2.538)
Odložena poreska sredstva	9.661	2.538
Neto	-	-

Odložene poreske obaveze u iznosu od RSD 9.661 hiljada, obuhvataju iznose poreza na dobit koji se plaćaju u narednim periodima po osnovu oporezivih privremenih razlika.

Odložena poreska sredstva na koja imamo pravo na osnovu rezervisanja za naknade zaposlenih, kao i po osnovu poreskih gubitaka iz ranijih godina, iznose ukupno RSD 88.507 hiljada, ali smo u finansijskim izveštajima za 2015 godinu, izvršili njihovo priznavanje samo do visine odloženih poreskih obaveza, u skladu sa preporukama revizora iz DRI-a.

Isti princip je primenjen i u 2014 godini, gde je uporedni podataka prikazan kao korigovan, po osnovu ponovnog obračuna odloženih poreza i priznavanja odloženih poreskih sredstva do visine odloženih poreskih obaveza. Po osnovu ukidanja početnog stanja odloženih poreskih obaveza, izvršeno je povećanje neraspoređene dobiti iz ranijih godina.

7.11. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital obuhvata sledeće oblike kapitala:

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Državni kapital	2.155.314.500	2.155.315.
Ukupno	2.155.314.500	2.155.315.

Državni kapital predstavlja kapital javnog preduzeća koga je osnovala država.

7.12. REZERVE

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Zakonske rezerve	110.013.	110.013.
Ukupno	110.013.	110.013.

Zakonske rezerve se formiraju iz dobitka. Odluku o raspodeli donosi Nadzorni odbor javnog preduzeća uz saglasnost Vlade Republike Srbije.

7.13. NERASPOREĐENI DOBITAK I GUBITAK

Neraspoređeni dobitak odnosi se na:

	2014.	2013.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	941.809	1.770.016
Korekcija po osnovu ispravki maaterijalno značajnih grešaka iz ranijih godina – obezvređenje zaliha		(483.734)
Korekcija po osnovu prve primene MRS 19		(50.752)
Korekcija po osnovu prve primene MRS 39		(47.749)
Korekcija po osnovu ostalih grešaka		(13.579)
Korekcija po osnovu procene korisnog veka upotrebe osnovnih sredstava	55.052	
Korekcija po osnovu procene fer vrednosti investicione nekretnine	792	
Korekcija po osnovu ukidanja odloženih poreskih obaveza	2.538	
Korigovano početno stanje	1.100.281	1.174.202
Raspodela dobiti	(5.000)	
Pokriće gubitka iz ranijih godina	(241.829)	(233.027)
Dobit za 2015 godinu	2.533	-
Ostalo	-	724
Ukupno	755.985	941.899

Neraspoređena dobit ranijih godina obuhvata kumuliranu neraspoređenu dobit ranijih godina.

Ispavkama materijlano značajnih grešaka iz ranijih godina, izvršeno je povećane neto dobiti iz ranijih godina, u ukupnom iznosu od RSD 58.352 hiljada, i to po sledećim osnovama:

- Procena korisnog veka upotrebe osnovnih sredstva, preračun amortizacije i ispravke vrednosti za ranije godine, u ukupnom iznosu od RSD 55.052 hiljada
- Procena fer vrednosti investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od RSD 792 hiljada

Ukidanje odloženih poreskih obaveza, po osnovu ponovnog obračuna po preporukama DRI-a u iznosu od RSD 2.538 hiljada..

Na osnovu odluke nadzornog odbora Društva, deo nerapsoredene dobiti iz ranijih godina, u iznosu od RSD 5.000 hiljada, je raspodeljen osnivaču – Republici Srbiji u dividende, i iznos raspodeljene dividende je uplaćen na račun budžeta Republike Srbije.

Gubitak ostvaren u prethodnoj 2014 godini u iznosu od RSD 241.829 hiljada, je pokriven na teret neraspredene dobiti ranijih godina, na bazi odluke nadzornog odbora.

Poslovanjem u 2015. godini ostvaren je dobitak u iznosu od RSD 2.533 hiljada.

7.14 DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se odnose na:

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	64.717	53.053
Rezervisanja za troškove sudskeih sporova	700	500
Ostala dugorocna rezervisanja	-	2.663
Ukupno	65.417	56.216

U 2015. godini izvršena su dodatna dugoročno rezervisanje u ukupnom iznosu od RSD 200 hiljada za očekivane gubitke sudskeih sporova.

Na osnovu odluke Nadzornog odbora u skladu sa odredbama medjunarodnih računovodstvenih standarda MRS19 izvršeno je knjiženje ukalkulisanih troškova i rezervisanja po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada zaposlenih, a na osnovu procene izvršene od strane zaposlenih u Društvu, a efekti su evidentirani u korist tekućih rashoda po osnovu uvećanja rezervisanja.

Ostala dugoročna rezervisanja od RSD 2.663 hiljada na dan 31.12.2014 su se odnosila se na rezervisanja za autorske honorare autora. U 2015 godini je izvršeno njihovo oprihodovanje, obzirom da se radi o ispravci greške iz ranijih godina, po osnovu duplo evidentiranih troškova.

7.15. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze obuhvataju:

	2015.	2014.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	1.613	209.619
Svega	1.613	209.619
Obaveze za primljene avanse	2.590	2.823
Svega	2.590	2.823
Obaveze iz poslovanja: dobavljači u zemlji	14.857	12.684
Svega	14.857	12.684
Ostale kratkoročne obaveze	30.448	35.222
Obaveze po osnovu pdv	402	-
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	1.829	1.390
Pasivna vremenska razgraničenja	83.493	1.354
UKUPNO	135.232	263.092.

Ostale kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od RSD 209.619 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2014 godine se odnose na obaveze prema Ministarstvu prosветe, po osnovu primljenih sredstava od 31.12.2007. godine u iznosu od RSD 208.185 hiljada, za nabavku dačkih stolova i stolica za osnovne i srednje škole, a po projektu koji je finansiran iz NIP-a.

Na bazi zaključka Vlade Republike Srbije iz 2015 godine, kojim je odobrena prenamena sredstva u iznosu od RSD 208.185 hiljada (koje su bile iskazane u okviru ostalih kratkoročnih finansijskih obaveza), i to na:

- Izmirivanje duga za knjige koje je JP "Zavod za udžbenike" Beograd isporučivao školama u iznosu od RSD 27.620 hiljada, iznos koji je oprihodovan u okviru ostalih prihoda

2. Izradu i štampanje nedostajućih udžbenika na jezicima nacionalnih manjina u iznosu od RSD 140.000 hiljada, pri čemu je oprihodovano u korist prihoda od donacija RSD 60.925 hiljada, a ostatak od RSD 79.075 hiljada je iskazan u okviru PVR kao odloženi prihod i donacija
3. Izradu pilot projekta „Otvoreni pristup elektronskim nastavnim sadržajima“ za učenike i nastavnike osnovnih i srednjih škola i učenike sa smetnjama u razvoju, u iznosu od RSD 40.565 hiljada, pri čemu je oprihodovano u korist prihoda od donacija RSD 40.565 hiljada

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od RSD 14.857 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2015 godine su usaglašena u najvećoj meri sa poslovnim partnerima.

Ostale kratkoročne obaveze u iznosu od RSD 30.448 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2015 godine se u najvećoj meri odnose na obaveze po osnovu zarada u iznosu od RSD 11.100 hiljada, obaveze prema fizičkim licima po osnovu nakanada po ugovorima u iznosu od RSD 8.330 hiljada, obaveze po osnovu komisione i konsignacione prodaje u iznosu od RSD 8.357 hiljada, kao i na druge ostale obaveze u iznosu od RSD 2.661 hiljada.

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od RSD 83.493 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2015 godine se odnose na razgraničene odložene prihode po osnovu donacija u iznosu od RSD 79.075 hiljada, kao i nazgraničene zavisne troškove nabavke u iznosu od RSD 4.418 hiljada.

8. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

Protiv Društva se ne vode značajni sudski sporovi, plenidba imovine i sl., ne postoje nikakve potencijalne obaveze osim onih iskazanih u poslovnim knjigama sa stanjem na dan 31.12.2015 godine. Izvršene su rezervisanja u vezi negativnog ishoda sudskih sporova.

Društvo vodi nekoliko sudskih sporova protiv svojih kupaca radi naplate svojih potraživanja, pri čemu su za sva utužena potraživanja formirane isšpravke vrednosti na teret troškova.

9. DOGAĐAJI NAKON BILANSA STANJA

Između datuma na koji su sastavljeni finansijski izveštaji i datuma usvajanja i odobravanja finansijskih izveštaja za 2015. godinu, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtevali eventualne korekcije u finansijskim izveštajima ili dodatna obelodanjivanja u napomenama uz finansijske izveštaje.

10. .DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji kursevi NBS primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine u funkcionalnu valutu su bili sledeći:

	31.12.2015	31.12.2014
USD	111,2468	99,4641
EUR	121,6261	120,9583

Beograd, 01.06.2016 godine

JP „ZAVODA ZA UDŽBENIKE“

Dragoljub Kojčić, direktor

